МИНИСТЕРСТВО НА ОБРАЗОВАНИЕТО, МЛАДЕЖТА И НАУКАТА

НАЦИОНАЛНА ОЛИМПИАДА ПО ИСТОРИЯ И ЦИВИЛИЗАЦИЯ
ОБЛАСТЕН КРЪГ – 27.03.2010 г. – VI КЛАС, 9.00 ЧАСА

УКАЗАНИЯ

Уважаеми ученици,
Вашата работа на олимпиадата по история и цивилизация е писмена и анонимна.
В работния материал на олимпиадата са включени:
- **40** тестови задачи, от които 20 задачи със затворен отговор и 20 с отворен отговор;
- писмен текст – отговор на исторически въпрос, който не трябва да надвишава **2** ръкописни страници.

Пропуснат или сгрешен отговор се оценява с 0 (нула) точки.
Максималният брой точки е **100,** който съответства на оценка **Отличен 6.00**.
Задачата за създаване на текст по исторически въпрос се оценява с общ брой **25** точки.
За задача със затворен отговор отбележете буквата с верния отговор, като я зачертаете с **„Х”.**
Не се допускат задрасквания и поправки.
По време на работа може да пишете само със **син** химикал.
По време на изпита **не може** да ползвате допълнителни помагала или пособия, освен предоставената ви изпитна бланка.
Време за работа – 3 астрономически часа.

Пожелаваме ви успешна работа!

ПЪРВА ЧАСТ
А. ЗАДАЧИ СЪС ЗАТВОРЕН ОТГОВОР

1. За Модерната епоха НЕ Е характерно:
А) избухването на революции, които променят устройството на държавите и обществото
Б) въвеждането в производството на машини и нови източници на енергия
В) спадането на интереса към образованието и откриване на по-малко училища
Г) предприемането на огромни крачки в развитието на знанието, науката и техниката

2. Отбележете вярното твърдение:
А) през 1866 г. в българските земи е открита първата ж.п. линия
Б) земеделските стопанства в Османската империя се наричат фабрики
В) обзавеждането с европейски мебели и европейската мода са възприети от българите след Освобождението
Г) в градовете започнали да използват електрическо осветление още през Възраждането

3. Българите през Възраждането изпитват нужда от нови училища, защото:
А) изучаването на богослужебни книги е много трудно за тях
Б) искат в училищата да се преподава на гръцки и турски език
В) се нуждаят от светски знания – по география, история, математика и чужди езици
Г) няма достатъчно манастири, в които да се откриват нови килийни училища

4. Отбележете автора на дадения на илюстрацията вестник:
А) Христо Ботев
Б) Георги Раковски
В) Иван Богоров
Г) Петко Славейков

ДУНАВСКЫИ ЛЕБЕДЪ
ВѢСТНИКЪ.

5. Исканията за назначаване на български владици в българските земи, богослужение на роден език и построяване на български храм в Цариград са издигнати пред Високата порта от:
А) Димитраки Хаджитошев и Неофит Бозвели през 1824 г.
Б) Неофит Бозвели и Иларион Макариополски през 1844 г.
В) Неофит Рилски и Неофит Бозвели през 1838 г.
Г) Стефан Богориди и Иларион Макариополски през 1849 г.

6. На кого принадлежат думите:
„Българите трябва да разберат, че на тях е най-потребна свобода, свобода лична и свобода народна, защото който няма лична свобода, той няма ни народност, нито свети човешки права.”:
А) Васил Априлов
Б) Неофит Рилски
В) Георги Бенковски
Г) Любен Каравелов

7. Изберете реда, в който дадените събития са подредени в хронологична последователност: *1/. Организиране на първите читалища; 2/. Откриване на първото взаимно училище; 3/. Издаване на „Рибния буквар”; 4/. Издаване на сп.”.Любословие”; 5./ Начало на движението на българите в Търновско срещу гръцката духовна власт*
А) 1/; 2/; 3/; 5/; 4/
Б) 5/; 1/; 4/; 2/; 3/
В) 3/; 2/; 5/; 4/; 1/
Г) 5/; 4/; 3/; 2/; 1/

8. Общото между Иларион Драгостинов, Стефан Стамболов, Георги Бенковски и Панайот Волов е, че те са:
А) политици от Народнолиберална партия
Б) учители в българската гимназия в Габрово
В) известни издатели на вестници през Възраждането
Г) апостоли по време на Априлското въстание

9. За коя историческа личност се отнася текстът?
Той е роден в Панагюрище. Завършва университет в Русия и става професор по история. При Временното руско управление оглавява Отдела за народното просвещение и духовните дела. По негово предложение София е избрана за столица на свободна България.
А) Марин Дринов
Б) Драган Цанков
В) Тодор Бурмов
Г) Васил Друмев

10. Кои правителства полагат основите на модернизацията на България?
А) на Консервативната и Либералната партия
Б) на Народнолиберална и Народната партия
В) на Демократическата партия и БЗНС
Г) на Консервативната и Народната партия

11. Демократично управление се основава на:
А) равнопоставеност на всички граждани пред закона, наследственост и пожизненост на членовете в органите на управление; граждански права на личността
Б) равнопоставеност на всички граждани пред закона, изборност на органите на управление, граждански и политически права на личността

В) контрол върху управлението от една личност; равнопоставеност на гражданите пред закона, ограничаване на конституционните свободи
Г) назначаване на органите на управление, равнопоставеност на гражданите пред закона, граждански и политически права на личността

12. По време на Първата балканска война министър-председател на България е:
А) Васил Радославов от Либералната партия
Б) Александър Стамболийски от БЗНС
В) Иван Гешов от Народната партия
Г) Петко Каравелов от Демократическата партия

13. Причина за Втората балканска война е:
А) нерешените териториални въпроси между България и нейните съюзници
Б) изтощението на съюзническите армии
В) подкрепата, която оказват Великите сили на Османската империя
Г) избухването на Илинденско-Преображенското въстание

14. Изберете реда, в който са посочени само реформи, извършени от самостоятелното управление на БЗНС:
А) задължително 7-годишно образование; строеж на пътища и ж.п. линии; покровителство на местната промишленост
Б) забрана на политическите партии; получаване на външни заеми; въвеждане на т.нар. трудова повинност
В) покровителство на местната промишленост и търговия; налагане на по-високи данъци на по-богатите слоеве; забрана на политическите партии
Г) отнемане от едрите собственици на земя и раздаването й на малоимотните селяни; задължително 7-годишно образование; въвеждане на т.нар. трудова повинност

15. Правителството на Александър Цанков:
А) предприема стъпки за възстановяване на демократичния ред
Б) забранява дейността на комунистическата партия
В) получава два големи заема от американски и английски банки
Г) подписва Ньойския договор

16. Народният блок е:
А) политическо обединение на противниците на Германия в периода 1941-1944 г.
Б) обединение на всички опозиционни партии в периода 1931-1934 г.
В) коалиция от пет партии, която управлява България в периода 1931-1934 г.
Г) обединение на противниците на управлението на БЗНС в периода 1920-1923 г.

17. Цар Борис III укрепва личната си власт в периода 1935-1943 г. като:
А) назначава безпартийни правителства от хора, предани на короната
Б) отменя реформите на деветнадесетомайците
В) превръща армията във водеща политическа сила
Г) лично оглавява правителствата на България

18. През 1934 г. за гарантиране на съществуващите граници Румъния, Югославия, Гърция и Турция сключват:
А) Балканския пакт
Б) Балканския съюз
В) Крайовската спогодба
Г) Солунските споразумения

19. Тристранният пакт е военен съюз:
А) който воюва срещу България по време на Първата световна война
Б) който излиза победител във Втората световна война
В) към който се присъединява България по време на Втората световна война
Г) който подписва Солунското примирие с България

20. За събитията през периода 1943-1944 НЕ е вярно, че:
А) умира българския цар Борис III и в страната настъпва политическа криза
Б) Комунистическата партия създава политическото обединение Отечествен фронт (ОФ)
В) СССР обявява война на България
Г) Германия и нейните съюзници бележат големи победи във Втората световна война

Б. ЗАДАЧИ С ОТВОРЕН ОТГОВОР

21. Попълнете липсващата информация в таблицата:

Събитие	Година	Личност
България обявява война на САЩ и Великобритания		Цар Борис III
Забранена е Българската комунистическа партия	1925 г.	
	16 юни 1913 г.	Цар Фердинанд
В София е завършен Лъвов мост, част от модерната архитектура на столицата	1891 г.	
	22 септември 1908 г.	
Възстановяване на дипломатическите отношения с Русия и официално признаване на българския владетел		

22. Довършете твърденията като подчертаете верния вариант от предложените възможности:

А) В своята „История” Паисий разказва за **богатствата на тракийските царе/ величието на българската средновековна държава.**

Б) Създателят на Българския революционен централен комитет е **Любен Каравелов/ Захари Стоянов.**

В) Голяма група от хора, които възприемат себе си като едно цяло, свързани са с общ език и култура, от съзнанието за общо минало и бъдеще, представлява **нация / семейство.**

Г) Българите възприемат като диктат **Санстефанския договор / Берлинския договор.**

Д) През 1881 г. княз Александър I Батенберг отменя временно Търновската конституция и управлява сам с помощта на **консерваторите и Русия / либералите и Русия.**

Е) След Освобождението целта на българската национална програма е обединението в една държава на българите **на Балканския полуостров / в Мизия, Добруджа и Тракия.**

23. Прочетете следния откъс от документ. Запишете името на неговия автор и го датирайте:

„Народний дух навсякъде е подготвен за въстание... Движението може да стане с успех по следний начин. Един добре въоръжен полк от 1000 добри избрани и укървавени в бой люди с два горски топа... и сто конници да ся впуснат тайно през Княжевац (Сърбия)... и да маршируват по Балкана право за Търново...”

А) Автор	**Б) Година**
.....	…….....

24. Поставете името на личността, съответстващо на нейната характеристика:

	Характеристика	**Личност**
А)	Основава издателство и първата книжарница в Пловдив. Самият той пише учебници, издава календари, помагала, географски карти.	
Б)	Български духовник, книжовник и иконописец, отпечатва книгата „Стематография”, в която включва и изображение на българския герб.	
В)	Завършва медицина, отдава се на научни занимания, но сред сънародниците си остава популярен като автор на „Буквар с различни поучения”.	
Г)	Завършил висше художествено образование в Москва и Петербург. Негови стенописи има в Рилския и Преображенския манастир. Той поставя началото на портретния жанр.	
Д)	Чешки историк, професор, който пише книгите „История на българите”, „Княжество България” и др. В освободена България е министър на народното просвещение и директор на Народна библиотека.	
Е)	Един от първите български поети, издава в Цариград вестниците „Гайда”, „Македония” и др., лидер на либералите в Учредителното събрание в Търново.	

25 . Напишете събитието и годината, с които са свързани следните изображения:

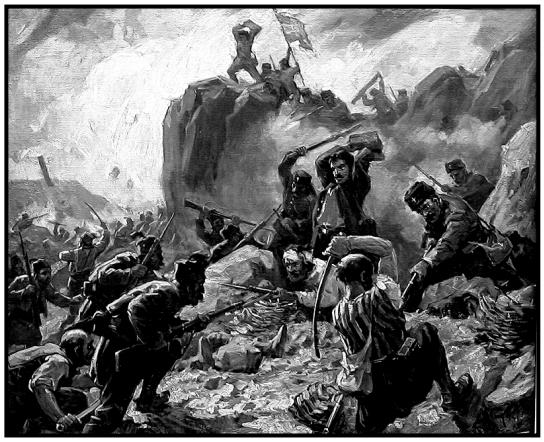

А) събитие ....; година .....

Б) събитие ....; година .....

26. Попълнете пропуснатите думи в дадените изречения:

А) Според Търновската конституция владетелят утвърждава ....., назначава и уволнява ....., командва ....., представя България в международните отношения.

Б) ..... народно събрание обсъжда и приема ....., приема държавния ....., контролира правителството.

В) ..... народно събрание се свиква за обсъждане на важни държавни въпроси като избор на ....., промени в ..... и територията и др.

27. Подредете в хронологичен ред следните събития, като отбележите срещу всяко от тях съответната цифра от 1 до 6:

Събитие	**Хронологичен ред (1-6)**
Походът на четата на Хаджи Димитър и Стефан Караджа	
Откриване на първата българска гимназия	
Освобождението на София	
Събранието в Оборище	
Иларион Макариополски поставя началото на пълното отхвърляне от българите на властта на Цариградската партиаршия	
Издаването на вестник „Български орел”	

28. Разместете буквите така, че да получите понятията, които отговарят на посочените определения:

	Понятие	**Определение**
А)	ЛЮРЕВОЦИЯ	бърза и коренна промяна в определена област на живота; в политическия живот по-често се извършва с оръжие, а не с мирни средства
Б)	ГАНДАПАПРО	дейност за разпространение на истинни или лъжливи идеи и учения с цел да бъдат възприети от хората
В)	ЛИУТРАНЕТЕТ	политика на държава на ненамеса във военен конфликт
Г)	ЗИОПОЦИЯ	политически партии и организации, които се противопоставят на управляващата партия.
Д)	ЦИЯТУКОНСТИ	основният закон, по който се управлява една държава; в него са вписани принципите на управлението, основните права и задължения на гражданите
Е)	МОНИДЕРЗАЦИЯ	организиране на стопанския, политическия и културния живот на един народ или страна по образец на модерните и развити държави

29. Запишете три права на българските граждани според Търновската конституция:

А) …….....…….....

Б) …….....…….....

В) …….....…….....

30. Прочетете внимателно откъса от документа. Запишете събитието, за което дава информация и го датирайте.

„Целта на това изложение не е да бъде развалено настроението на читателя с разкази за многобройните ужаси за тези страшни дни... Перущица... включваше 350 къщи, беше център на процъфтяваща търговия с вино, коприна и зърнени храни... Когато нашата група посети това процъфтяващо градче... на 18 октомври... всяка къща в селището беше съборена и изгорена, като оставаха само част от овъглени, срутващи се стени без покрив...”

А) Събитие	**Б) Година**
.....	…….....

31. Обяснете съдържанието на понятията:

А) русофили – ……
…….....

Б) русофоби –……
……

32. Кои сгради на културни и политически институции, паметници на българската архитектура, различавате на снимките? Запишете ги.

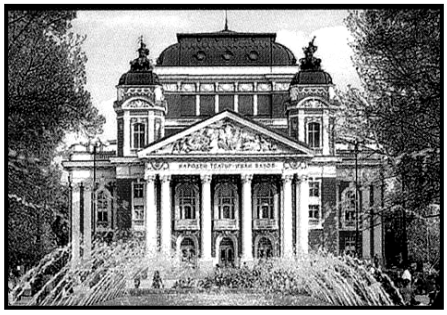

А) ..... **Б)..... В).....**
....

33. Запишете в съответната колона посочените мерки, предприети от правителствата на Константин Стоилов (Народната партия) и на Кимон Георгиев (деветнадесетомайците):

възстановява конституционния ред; установява дипломатически отношения със СССР; приема Закон за насърчаване на местната търговия, промишленост и земеделие; приема Наредба за разтуряне на партиите; започва да назначава местните кметове; възстановява дипломатическите отношения с Русия; извоюва нови разрешения за български владици в Македония

Правителство на Константин Стоилов	Правителство на деветнадесетомайците

34. Нанесете върху линията на времето годините на следните събития:
1. Сваляне на земеделското правителство от власт; 2. Начало на Първата балканска война; 3. Априлското въстание; 4. Откриване на първото Висше училище; 5. Съединението на Източна Румелия с Княжество България; 6. Атентатът в църквата „Света Неделя"; 7. Обявяване на Независимостта на България; 8. Подписването на Санстефанския договор.
На линията на времето нанесете само съответната година, дата и в скоби впишете номера на събитието.

_/_____/_____/_____/_____/_____/_____/_____/_
1870г. 1880г. 1890г. 1900г. 1910г. 1920г. 1930г.

35. Запишете името на българския владетел, чието посрещане е описано в дадените документи:

Документ	
А) „Тънък, строен млад момък, с дълъг бурбонски нос, остри сиви очи, които плахо изглеждаха посрещачите, войниците, околните здания... Ура-та бяха редки, викаха не гражданите, а школуваните войници... Русофилите, които имаха смелостта да излязат на посрещането, стараеха се да обнаружат (покажат) незачитането си към... „неканения гостенин"..."	
Б) „Пристигналият княз... нямаше брада, а само неголеми меки мустаци... Фигурата му беше чудно стройна и пропорционална, въпреки високия му ръст... той притежаваше чудно мила и приветлива усмивка, която предизвикваше симпатиите на всички... След размяната на няколко думи с посрещащите го лица... тръгна към каляската и при възторжените викове на населението, потегли по украсените с гирлянди и флагове улици на Варна..."	

36. Под всяко от изображенията напишете името на личността, която разпознавате:

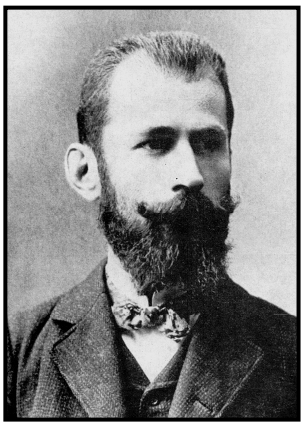
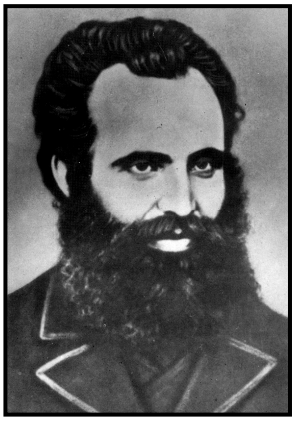

А)..... Б)..... В)..... Г).....
....

37. От дадените понятия подчертайте само онези, които се отнасят до движението за независима българска църква:
атентат; владика; светско образование; читалище; богослужение; диктат; ферман

38. Прочетете откъса от спомените на Илия Блъсков и запишете кой вид училище описва автора:

„Думата дисциплина в тези времена бе неизвестна…. Във времето на писането съществуваше донякъде тишина, в това време учителят и помощникът му можеха спокойно да се разхождат с пръчка в ръка и да прегледват дали учениците пишат правилно, чисто или небрежливо. На небрежливите учителят ще обтегне ухото или ще лепне една хубава плесница, от което му светваха очите на четири, за да види и си поправи писаното...”

Вид училище: .....

39. Запишете мирните договори, които узаконяват посочените териториални промени на границите на България.

Териториални промени	Договори
А) Сърбия и Гърция получават Вардарска и Егейска Македония, а Южна Добруджа преминава към Румъния.	
Б) Южна Добруджа остава за Румъния. Царибродско, Босилеградско и Струмишко, както и села от Кулско и Трънско са дадени на Сърбия. Западна Тракия е предадена на Гърция.	

40. На картата „Борбите на българите в Македония и Одринско за свобода”:

А) Отбележете седалището на Българската екзархия - ▲

Б) Отбележете градовете, в които са създадени ВМОРО и ВМОК с - **X**

В) Защриховайте териториите, които обхваща Илинденско-Преображенското въстание

Г) Запишете държавите, съюзници на България в Балканския съюз: .....
.....

ВТОРА ЧАСТ
Напишете в обем до 2 страници отговор на следния исторически въпрос:

Какво е участието на България във Втората световна война?

При отговора вземете под внимание следните опорни въпроси:

1. **Кога избухва световният конфликт и каква позиция заема България в началото на войната?**
2. **Към кой военен блок се присъединява България по време на Втората световна война? Кои държави са нейни съюзници?**
3. **С каква цел се включва България в световния военен конфликт?**
4. **Постигната ли е тя? Аргументирайте се.**

БЛАГОДАРИМ ВИ ЗА УЧАСТИЕТО И СТАРАНИЕТО!

Ученик:…… Клас……..

Училище……..... град/район….....……..

ПОПЪЛВА СЕ ОТ КВЕСТОРИТЕ

НАЧАЛО НА ОЛИМПИАДАТА:.....ч. **ИЗПИТНАТА РАБОТА Е ПРИЕТА В:.....ч.**

…… …….
Име и фамилия на квестора приел работата ***подпис***

ПОПЪЛВА СЕ ОТ ОЦЕНИТЕЛИТЕ

ПЪРВИ ОЦЕНИТЕЛ:..... .....…… ……
Име и фамилия ***подпис*** ***брой точки***

ВТОРИ ОЦЕНИТЕЛ:..... .....…… …….
Име и фамилия ***подпис*** ***брой точки***

ОБЩ БРОЙ ТОЧКИ – (първи+втори)/2